

Saa, det skal jeg ikke tvistes videre om med ham; men naar han siger, at det allerede fra Begyndelsen har baaret Dødsmerket paa sin Hænde og ikke kan blive til Noget uden Regjeringens Bistand, saa skal jeg dog tillade mig at udtale den Formening, at dersom den høitærede Regjering vilde have forjagt paa at hde sin Bistand allerede i det andet Thing, hvor Forslaget for ikke saa kort siden er fremkommet, kunde det have været muligt, at der kunde været endogjaa ikke ganske ringe Chance for, at Loven kunde være bleven til Virkelighed i denne Samling. Naar den høitærede Indenrigsminister har fundet sig foranlediget til endogjaa temmelig bestemt at negte sin Medvirkning til Lovens Fremme, da er det mig noget besynderligt, aldenstund der fra dette Thing og fra den ærede Regjerings Venner har lydt Klager endogjaa i temmelig høie Toner over den ufrugtbare Tilstand, hvori vi leve, og at det var det andet Things Skyld. Det forekommer mig, at her var en Leilighed til at vise, at man her er besjælet af Interesse for at føre Reformer igjennem, og det synes mig derfor besynderligt, at man, selv om det er en Sag, der fremkommer ved det private Initiativ, da ikke desuagtet, for dog at faae Noget udrettet, griber Leiligheden til at hde af den Medvirkning, som er mulig for at faae disse Sager i en saa god Stikkelse, som det overhovedet er tænkeligt. Det forekommer mig, at om man ogsaa fra Flertallets Side og Regjeringens Side har den Formening, at det andet Thing hæmmer istedetfor at fremme Lovgivningsværket, vilde her være al mulig Leilighed til, som det hedder, at samle gloende Kul paa sin Modstanders Hoved, nemlig ved at vise, at man trods det, man har mod det andet Thing, at det hæmmer Sagerne for meget, vil hde sin Medvirkning for at vise, at man vil have Noget igjennem. Naar man her stiller sig paa det samme Standpunkt, som det andet Thing bestyldes for at staa paa, nemlig at man Ingenting vil have igjennem, naar det ikke er det, man selv er kommen frem med, saa synes jeg, at Sagen kan stilles fuldstændig lige. Den sidste ærede Taler var ogsaa inde paa Maagtpørge-maalet, men det vil jeg foretrække at lade ligge, da det vel ikke er værd at diskutere denne Sag. Jeg tror for min Del oftere at have udtalt, at det er mig ikke om at gøre, hvilke Mænd der staar i Spidsen for Statens Styrelse; det er mig kun om at gøre, at de Mænd, som indtage saadanne fremtrædende Pladser i Samfundet, skulle kunne udføre Noget, som er til Gavn for Land og Folk, og de Mænd,

der ikke kunne udføre det, anser jeg ikke for at være deres Pladser vægne. Men enten Styrelsesmændene kunne betegnes som nærmest hørende til den ene eller til den anden politiske Retning, har for mig temmelig Lidt at sige, naar det blot er Mænd, som ere istand til at udføre noget Nyttigt. Hvad det angaar, at man nu skulde standse denne Sag ved den forelagte Dagsorden, da kan jeg slutte mig fuldstændig til de Udtalelser, som ere fremsatte fra det ærede Medlem for 9de Kreds (Dam). Det forekommer mig ikke at være til nogen Ære for Thinget her, at man skyder en Sag fra sig, som man overhovedet indrømmer og erkjender er af Betydning og har stor Betydning. At Sagen ikke har været saa fuldt forberedt som ønskeligt, er meget muligt, men det er ogsaa muligt, som jeg før nævnte, at dersom Regjeringen havde hdet den Medvirkning, den var istand til, vilde Sagen maaste have været klarere belyst, allerede førend den naaede herind i Salen. Hvad der imidlertid nu mangler, synes jeg, man kunde benytte Tid og Leilighed til at raade Bod paa saa vidt muligt; Thinget har jo i denne Samling ikke været saa overlæst med Arbeide. Nu er det jo ganske vist muligt, at man nærmer sig stærkt mod Samlingens Slutning, men den Tid, der er tilbage, forekommer det mig, at man passende kunde benytte til at undergive den nærværende Sag en Behandling, der vel ikke kunde blive den endelig afsluttende, men som dog under alle Omstændigheder vilde være til Nytte for Fremtiden og maaste bidrage til at klare Et og Andet. Jeg kan altsaa paa ingen Maade indse enten Nødvendigheden eller Nødtigheden af at vedtage den foreslaaede Dagsorden, men vil meget anbefale, at man forkaster den og fortsætter Sagens Behandling saa godt som muligt.

Rump: Jeg vilde gjerne gjøre en ganske kort Bemærkning i Anledning af en Ytring, som fremkom fra den ærede sidste Taler. Det forekommer mig nemlig, at i Realiteten motiverede han særdeles godt Vedtagelsen af Dagsordenen. Han gjorde den Bemærkning, at saafremt Ministeren i det andet Thing vilde have medarbejdet paa Lovforslaget, kunde det maaste være blevet saaledes oplyst, at der kunde være kommet en Lov ud af det. Jeg for mit Vedkommende tror nu ikke, at det, selv om den høitærede Indenrigsminister vilde have været nok saa beredvillig, vilde have været muligt at skaffe det fornødne Materiale tilveie saa betids, at Lovforslaget kunde være kommet til endelig Behandling i denne Samling. Men Faktum er i hvert Fald, at den Forsudsætning, under hvilken